

TÜRKİYE’NİN DIŞ TİCARETTEKİ REKABET GÜCÜNE GÖRE DONDURULMUŞ GIDA SANAYİ SEKTÖRÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ

Berrin TAŞKAYA¹ Umut GÜL¹ Şevket KALANLAR¹

Özet

Bu çalışmada, açıklanmış karşılaştırmalı üstünlükler kavramı ve yöntemi kullanılarak Türkiye dondurulmuş gıda sektörünün dış ticarete konu mallar üreten alt dalları için mukayeseli analiz yapılmıştır. Çalışmada rekabet güçlerinin (RCA) belirlenmesinin yanı sıra, eğilimleri de belirtilerek statik bir analiz yerine, zaman içindeki değişimlerin yönünün belirlenmesi amacı güdülerek, gelecek döneme ilişkin de bir kestirimin yapılabilmesi sağlanmıştır.

Çalışmada kullanılan veriler Türkiye İstatistik Kurumundan elektronik ortamda elde edilmiştir. Çalışmada metod kısmında belirtilen RCA indeksi formülü kullanılarak dondurulmuş gıda sektörü için yıllar itibari ile RCA değerleri hesaplanmıştır. Sonrasında yıllar itibariyle verilen bu RCA değerlerinin ortalaması alınarak, her dalın ortalama RCA değeri elde edilmiştir. Bu aşamada hesaplanan değişim katsayısı (CV) vasıtasıyla da sektörün ortalama RCA değerlerinin dağılım karakteristiği belirlenmiştir.

Bazı dallarda dönemsel olarak ihracat/ithalat rakamlarının çok düşük olması RCA endeksini ilgili yıllarda çok düşük gösterdiğinden değerlendirmenin daha sağlıklı olabilmesi için uygun ortalama ile hesaplanmıştır.

Yapılan analizden hareketle; dondurulmuş gıda sanayi sektörünün alt sektör sınıflamasına göre RCA katsayılarında; dondurulmuş meyve ilk sırayı alırken dondurulmuş sebze alt dalı ikinci dondurulmuş sebze konservele son sırayı almıştır.

Çalışmada RCA skorlarına göre ortalama skor değeri 50 ve üzerinde olanlar “Rekabet Gücü Yüksek” ki bu tanıma göre dondurulmuş ülkemiz

¹ Tarımsal Ekonomi Arş. Enst. Eskişehir Yolu 9. Km Lodumlu Ankara Tel: 0 312 287 5833 Faks: 287 5458 btaskaya@hotmail.com, umutgl@hotmail.com, kalanlars@hotmail.com

meyve sektörü rekabet gücü yüksek bir sektör olarak belirlenmiştir. RCA skorları -50 den büyük, 50 den küçük olan sektörler "Rekabet Gücü Sınırdaki" ülkemiz dondurulmuş sebze sektörü ve dondurulmuş sebze konserveleri rekabet gücü sınırda sektörler olarak tespit edilmiştir.

Rekabet gücü sıralamasının dikkat çekici bir sonucu; son beş yıllık eğilim incelendiğinde; dondurulmuş meyve sektöründe endeks azalma eğilimindedir. Dondurulmuş sebze sektöründe ise eğilim sabit ve dondurulmuş sebze konserveleri sektöründe artan bir endeks tespit edilmiştir.

Çalışmada dondurulmuş gıda ürünleri; her bir gıda ürünü açısından RCA skorlarına göre ele alınmıştır. Dondurulmuş sebze sektörü, meyve sektörü ve dondurulmuş sebze konserveleri alt ürünlerinin her biri için RCA skorları hesaplanmış analiz edilerek Türkiye dondurulmuş gıda sektörünün dış ticarete konu mallar üreten alt dalları için mukayeseli analiz yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dünya gıda ticareti, tarım ürünleri, gıda dış ticareti.